

Posudek na bakalářskou práci

Název: Vánoce v cizině: jihokorejští migranti v ČR

Autorka: Petra Kymličková

Fakulta humanitních studií, Univerzita Karlova, Praha 2019, 67 s.

Tématem bakalářské práce Petry Kymličkové se stala problematika migrace a rituálu. Autorka si kladla otázku, jak reflektují Vánoce současní migranti z Jižní Koreje. Data, na jejichž základě se snažila popsat a analyzovat daný problém, vytvořila s pomocí kvalitativní výzkumné strategie, vedla rozhovor se sedmi korejskými migranty, kteří žijí v ČR bez zázemí rodiny. Tato skutečnost se jevila jako významná s ohledem na situování se „singles“ v migraci, která je samo o sobě liminální a navíc s ohledem na rodinný stav posílena liminalitou svobodného stavu. Autorku zajímalo, jak lidé v této pozici přistupují k normě rituálu a jak se v jejím slavení odráží jejich pozice v migraci.

Svoji práci ukotvilav poměrně bohaté literatuře. Vyšla jednak z metodologického nacionalismu, to znamená, že předpokládala, že situace migrace migranty definuje jako etnicky jiné v kontextu jejich života v ČR. Dále pracovala s konceptem transnacionální migrace, neboť Korejští migranti jsou součástí transnacionálních polí a sociálních sítí. A v neposlední řadě se pokusila o definici pojmu rituál. S odstupem času musím konstatovat, že ačkoliv autorka pracovala s poměrně bohatou literaturou, její text je někdy až příliš hutný a není zcela zřejmé, jak je důležitý pro vlastní analýzu. To ne zcela platí pro představení Vánoc jako rituálu postaveného na čtyřech pilířích: náboženském svátku, rodinné oslavě, národní tradici a komerci. Přestože tato část mohla být více transparentní, stala se osou popisu a interpretace dat.

Na základě jednotlivých rovin ukazovala, jak se migranti vztahují k víře, rodině a přátelům, národní tradici a komerční rovině Vánoc. Co se autorce v datech rýsuje? 1. V důsledku migrace došlo k oslabení víry, resp. jejímu praktikování. 2. Naopak rodina zůstává důležitou a Vánoce v tomto směru mohou hrát roli, kdy migranti propojují místa tady a tam, jejich praktiky potvrzují jejich angažmá v obou prostorech. 3. Zatímco Korejci neuvažují o typické korejské vánoční tradici, která by konstruovala jejich etnickou hranici, život v ČR tuto hranici vytváří. Informátoři především vnímají jinakost českých Vánoc spojenou s vynalezenou tradicí. Korejská etnicita je křesťanským Vánocům Korejců připisována kulturními prvky, které do té doby nebyly spojovány a Vánoci, ale s místem původu. Slavnostní charakter události však praktiky z místa původu inicioval. Poslední promyšlenou rovinou byla rovina komerční. Autorka ji spojuje s nákupem dárků a zároveň správně dárky chápe i jako prostředek upevnování mezilidských vztahů. Komerci pak dává (intuitivně) do přímé souvislosti s vyprazdňováním obsahů vánočního období, což si nemyslím, že by bylo správné. Možná rezignaci, resp. deklaraci nezájmu slavit Vánoce v ČR nemusí souviset s úpadkem, ale právě s liminalitou, v níž Korejští „singles“ se nacházejí. Našla by autorka v literatuře nějaké podobné příklady, kdy se rituály nerealizují, protože v cílové zemi není sociální okruh, k němuž by se migranti vztahovali?

Další otázka k obhajobě směřuje k výzkumným otázkám, které si autorka stanovila. Uvádí, že na ně v závěru odpoví. Mohla by tedy v rámci obhajoby na ně odpovědět.

Bakalářská práce Petry Kymličkové řeší nesnadné téma rituálu, navíc se zabývá takovou samozřejmostí, jako jsou Vánoce. Tyto skutečnosti vystavují badatele vysoké míře citlivosti k datům a

nutnosti ze samozřejmého dělat nesamozřejmé, a to jak při tvorbě dat tak při jejich interpretaci. To se autorce částečně povedlo.

Bakalářská práce Petry Kimličkové splňuje požadavky na tento typ závěrečné práce a hodnotím ji jako velmi dobrou.

V Praze 11. 6. 2019

Dana Bittnerová